Maa- ja metsätalousministeriö MINVA MMM2020-00246

RO Orasmaa Tuuli(MMM) 02.06.2020

Viite

Asia

Maatalousministereiden korkean tason videokokous 8.6.2020

Puheenjohtajamaa Kroatia järjestää maatalousministereiden kolmannen korkean tason videokokouksen 8.6.2020. Suomea edustaa kokouksessa maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä. Maatalousministerit keskustelevat Pellolta pöytään- ja biodiversiteettistrategioiden maatalousnäkökohdista. Pellolta pöytään –ja EU:n biodiversiteettistrategiat ovat osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (European Green Deal).

Pellolta pöytään –strategiaan ja EU:n biodiversiteettistrategiaan otetaan kantaa E-kirjeissä, jotka ovat tätä materiaalia laadittaessa valmistelussa. Suomen alustavaa kantaa strategioihin kuvataan Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta laaditussa E-kirjeessä (E 61/2019 vp).

Asialista:

MAATALOUSMINISTEREIDEN KORKEAN TASON VIDEOKOKOUS 8.6.2020

	Sivu
Pellolta pöytään –strategia ja EU:n biodiversiteettistrategia – maatalousnäkökohdat *Keskustelu*	**3**

Maa- ja metsätalousministeriö PERUSMUISTIO MMM2020-00238

RO Orasmaa Tuuli(MMM) 01.06.2020

Asia
Pellolta pöytään -strategia ja EU:n biodiversiteettistrategia - maatalousnäkökohdat

Kokous
Maatalousministereiden korkean tason videokokous 08.06.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 20.5.2020 tiedonannot Pellolta pöytään -strategiasta (COM(2020) 381 final) sekä EU:n biodiversiteettistrategiasta COM(2020) 380 final. Strategiat ovat osa komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (European Green Deal) COM(2019) 640 final. Molempiin strategioihin sisältyy liitteet, joissa kuvataan strategioiden toimintasuunnitelma (action plan) sekä toimeenpanon alustava aikataulu. Komissio tulee arvioimaan Pellolta pöytään –strategian toimeenpanon sekä tarpeet lisätoimenpiteille vuoden 2023 puolivälissä ja toteuttaa samanlaisen arvion vuoteen 2024 mennessä biodiversiteettistrategiasta.

Maatalousministerit keskustelevat kolmannessa epävirallisessa videokokouksessaan 8.6.2020 Pellolta pöytään- ja biodiversiteettistrategioiden maatalousnäkökohdista. Maatalouden erityiskomitea (MEK) valmistelee keskustelun biodiversiteettistrategiasta kokouksessaan 4.6.2020 ja Coreper I valmistelee keskustelun Pellolta pöytään – strategiasta 3.6.2020.

Suomen kanta

Pellolta pöytään –strategiaan ja EU:n biodiversiteettistrategiaan otetaan kantaa E-kirjeissä, jotka ovat tätä perusmuistiota laadittaessa valmistelussa.

Suomen alustavaa kantaa strategioihin kuvataan Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta laaditussa E-kirjeessä (E 61/2019 vp).

Suomi pitää puheenjohtajamaan esittämiä kysymyksiä sopivina maatalousministereiden videokokoukseen.

Pääasiallinen sisältö

Pellolta pöytään –ja EU:n biodiversiteettistrategiat ovat osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (European Green Deal). Strategioissa on useita yhtymäkohtia, erityisesti tavoitteet kasvinsuojeluaineisiin, lannoitteisiin ja ravinnepäästöihin sekä luomuviljelyyn liittyen.

Puheenjohtajamaa Kroatia on valmistellut strategioista yhteisen tausta-asiakirjan ministerien videokokousta varten. Puheenjohtajamaa esittää tausta-asiakirjassaan (WK 5496/2020 INIT) seuraavat kysymykset ministerikokouksen keskustelun tueksi.

1. Miten arvioitte strategioissa asetettuja tavoitteita ja minkä arvioitte olevan suurimmat haasteet ja mahdollisuudet niiden tavoittamisessa? Mitkä toimet arvioitte kiireellisimmiksi?

2. Ottaen huomioon keskustelut YMP:n uudistuksesta tähän mennessä, miten arvioitte komission työasiakirjan johtopäätöksiä, erityisesti uusista käytännön toimista?

3. Arvioitteko, että uusi ehdotus monivuotiseksi rahoituskehykseksi, mukaan lukien uusi elvytysinstumentti (Next Generation EU), on riittävästi sovitettu Pellolta pöytään – ja biodiversiteettistrategioiden tavoitteiden saavuttamiseksi?

Pellolta pöytään -strategia

Pellolta pöytään -strategiassa esitetään kattavalla tavalla toimia, joilla siirrytään kestävämpään ruokajärjestelmään EU:ssa.

Strategia jakautuu kolmeen alaotsikkoon, joissa keskitytään 1) uuden ruokaketjun rakentamiseen, joka palvelee kuluttajia, tuottajia ja ympäristöä, 2) siirtymän mahdollistaviin toimiin ja 3) globaalin siirtymän edistämiseen.

Kuluttajien, tuottajien, ilmaston ja ympäristön kannalta toimivamman ruokaketjun rakentaminen

EU:n pyrkimyksenä on parantaa ruokajärjestelmän kestävyyttä EU:ssa ja toimia edelläkävijänä globaalilla tasolla. Strategian tavoitteet on asetettu EU:lle kokonaisuudessaan ja strategiassa tullaan huomioimaan jäsenvaltioiden erilaiset lähtötilanteet ja mahdollisuudet parantaa tilannettaan. Siirtymän nopeuttamiseksi komissio aikoo laatia vuonna 2023 ehdotuksen **kestäviä ruokajärjestelmiä koskevasta lainsäädäntökehyksestä**, jolla lisättäisiin ruokajärjestelmiin liittyvien politiikkojen yhdenmukaisuutta EU:n ja kansallisella tasolla.

Kestävän elintarviketuotannon varmistaminen

EU:n **yhteinen maatalouspolitiikka (YMP)** on keskeisessä osassa strategian tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio toteaa, että sen vuonna 2018 antama asetusehdotuspaketti YMP:n uudistamiseksi sinänsä edistää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita, mutta komission asetusehdotusten keskeisimmät säännökset tulee säilyttää YMP:n uudistuksen neuvottelujen edetessä ja asetuksia tulee tietyin osin vielä kehittää.

Komissio aikoo valmistella jäsenvaltioille **suositukset** jokaisesta YMP:n erityistavoitteesta YMP:n strategiasuunnitelmien laatimiseen. Komissio tulee korostamaan suosituksissaan vihreän kehityksen ohjelman ja EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteita. Pellolta pöytään- ja EU:n biodiversiteettistrategiat asettavat useita määrällisiä EU-tason tavoitteita ja komissio aikoo pyytää jäsenvaltioita asettamaan YMP:n strategiasuunnitelmassaan kansalliset tavoitearvot näiden tavoitteiden täyttämiseksi. EU:n tulisi saavuttaa molempien strategioiden määrälliset tavoitteet vuoteen 2030 mennessä.

Komissio näkee YMP:n **ekojärjestelmät** tärkeimpänä rahoituksen lähteenä kestävien viljelykäytänteiden edistämisessä ja toteaa, että jäsenvaltioiden ja komission on varmistettava ekojärjestelmille kunnollinen resursointi ja toimeenpano. Ekojärjestelmät ovat osa YMP:n uudistuksen asetusehdotuspakettia. Komissio tukee ajatusta, että ekojärjestelmille varataan tietty vähimmäisrahoitusosuus YMP:n talousarviosta.

Komissio korostaa strategiassa, että siirtymässä kohti kestävämpää ruokajärjestelmää tarvitaan kaikkien ruokaketjun osapuolten panosta. Tuotantotapoja tulee muuttaa entistä nopeammin ja hyödyntää teknologian tarjoamia mahdollisuuksia. Tämä vaatii komission mukaan investointeja, mutta toisaalta se tarjoaa **uusia liiketoimintamahdollisuuksia**. Komissio mainitsee esimerkkinä maaperän hiilensidonnan, josta pitäisi palkita viljelijöitä ja metsänomistajia joko YMP:n välineillä tai muilla yksityisillä tai julkisilla aloitteilla.

Komissio nostaa esiin biopohjaisen kiertotalouden mahdollisuudet ja kertoo lisäävänsä toimia **uusiutuvan energian** käytön (mm. biokaasun) sekä energiatehokkuuden lisäämiseksi maatalous- ja elintarvikesektoreilla monimuotoisuus ja ruokaturva huomioiden.

Strategiaan sisältyy tavoite **kasvinsuojeluaineiden** käytön ja niistä aiheutuvien riskien vähentämisestä 50 % nykyisestä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi komissio aikoo vähentää kaikista haitallisimpien kasvinsuojeluaineiden käyttöä 50 %. Komissio aikoo lisätä kasvinsuojelun kestävyyttä myös mm. uudelleenarvioimalla torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin (2009/128/EY) ja parantamalla integroitua kasvinsuojelua koskevia säännöksiä. Torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin tavoitteena on vähentää torjunta-aineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia, erityisesti luonnon monimuotoisuuteen. Integroidussa kasvinsuojelussa yhdistetään vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä, mm. viljelykiertoa, kasvinsuojeluaineiden käyttöön. Lisäksi komissio aikoo helpottaa biologisia tehoaineita sisältävien kasvinsuojeluaineiden pääsyä markkinoille, vahvistaa kasvinsuojeluaineiden ympäristöriskinarviointia sekä pyrkii nopeuttamaan kasvinsuojeluaineiden kansallisia hyväksymisprosesseja.

Komissio esittää **lannoitteiden käytön vähentämistä** vähintään 20 % vuoteen 2030 mennessä. Komission tavoitteena on ravinnehuuhtoutumien vähentäminen vähintään 50 % samalla varmistaen, ettei maan viljavuus vähene. Lisäksi komissio aikoo yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kehittää **integroidun ravinteiden hallinnan toimintasuunnitelman** ja mm. edistää täsmälannoituksen käyttöä erityisesti intensiivisen kotieläintuotannon alueilla sekä orgaanisen jätteen kierrätystä lannoitteiksi.

Strategiassa esitetään myös keinoja **EU:n kotieläintuotannon ympäristö- ja ilmastovaikutuksen pienentämiseen**. Komissio aikoo edesauttaa kestävien ja innovatiivisten rehun lisäaineiden markkinoille saattamista ja tutkia mahdollisuutta vähentää riippuvuutta tuontivalkuaisesta. Komissio aikoo arvioida myös EU:n **menekinedistämisohjelman**, jotta se edesauttaisi kestävää tuotantoa ja kulutusta ja vastaisi muuttuvia ruokavalioita. Komissio myös toteaa strategiassaan, että se aikoo tarkastella tiukasti YMP:n strategiasuunnitelmien ehdotukset **tuotantoon sidotuksi tueksi** erityisesti kokonaiskestävyyden näkökulmasta.

Komissio pyrkii vähentämään tuotanto- ja vesiviljelyeläimiin käytettävien mikrobilääkkeiden myyntiä 50 % vuoteen 2030 mennessä taistelussa mikrobilääkeresistenssiä vastaan. Komissio aikoo lisäksi arvioida uudelleen **eläinten hyvinvointilainsäädännön** mukaan lukien eläinten kuljetusta ja teurastusta koskevan lainsäädännön. Komissio harkitsee myös vaihtoehtoja eläinten hyvinvointimerkinnäksi.

Ilmastonmuutos aiheuttaa uusia uhkia kasvien terveydelle. **Kasvinterveyden** alalla komission tavoitteena on vahvistaa kasvien tuonnin valvontaa. Komissio aikoo selvittää uusien genomitekniikoiden mahdollisuuksia parantaa kestävyyttä elintarvikeketjussa. Komission mukaan siementen monimuotoisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen on tärkeää ja viljelijöillä on oltava laadukkaita siemeniä saatavilla. Komissio aikoo myös helpottaa kasvilajikkeiden, mukaan lukien luomusiementen rekisteröintiä.

Komissio toteaa strategiassa, että **luomutuotannon** edistämiseksi on edelleen ponnisteltava niin maataloudessa kuin vesiviljelyssäkin. YMP:n toimenpiteiden, kuten ekojärjestelmien, investointien ja neuvontapalveluiden, ja yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) toimenpiteiden lisäksi komissio aikoo esittää luomutuotannon toimintaohjelmaa. Strategian tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä 25 % EU:n maatalousmaasta on luomutuotannon piirissä. Lisäksi komissio pyrkii merkittävään luomutuotannon lisäämiseen myös vesiviljelyssä.

Kalastuksen ja vesiviljelyn osalta komissio haluaa vauhdittaa siirtymistä kestävään tuotantoon. Komissio lisää ponnisteluja kalakantojen saamiseksi kestäville tasoille ja kalojen poisheiton vähentämiseksi. Kalastuksen säätelyjärjestelmää pyritään vahvistamaan Välimerellä ja arvioimaan vuoteen 2022 mennessä, miten YKP ottaa huomioon ilmastonmuutoksesta aiheutuvat riskit.

Komissio toteaa, että viljellyt kalat ja merenelävät aiheuttavat pienemmän hiilijalanjäljen kuin maalla tapahtuva eläintuotanto. Komissio aikoo vahvistaa suuntaviivat jäsenvaltioiden vesiviljelystrategioille ja edistää oikeanlaista tukea Euroopan meri- ja kalatalousrahaston kautta. Komissio tulee myös tukemaan levän tuotantoa, jonka tulisi kehittyä tärkeäksi vaihtoehtoisen proteiinin lähteeksi osana kestävää elintarviketuotantoa.

Komissio aikoo selventää **kilpailusääntöjä**, jotta jatkossa olisi mahdollista sallia alkutuottajien yhteistyöaloitteet kestävyyden edistämiseksi. Lisäksi komissio aikoo edistää viljelijöiden ja kalastajien **asemaa ruokaketjussa kannustamalla ja laajentamalla yhteistyömahdollisuuksia yhteisen markkinajärjestelyn puitteissa.** Komissio aikoo myös valvoa epäterveistä kauppatavoista annetun direktiivin (EU) 2019/633 toimeenpanoa. Komissio aikoo esittää myös muita aloitteita, joilla **parannetaan elintarvikeketjun avoimuutta.**

Ruokaturvan varmistaminen

Komission mukaan COVID-19 –pandemia on muistuttanut vankan ja kriisinkestävän ruokajärjestelmän ja ruokaturvan tärkeydestä. Komissio toteaa, että kriisi on osoittanut myös kriittisen työvoiman, kuten kausityövoiman tärkeyden ruokajärjestelmän toimivuudelle. Komissio aikoo laatia vuoden 2021 aikana **valmiussuunnitelman EU:n elintarvikehuollon ja elintarviketurvan varmistamiseksi** kaikissa kriisitilanteissa.

Kestävän ruoan jalostustoiminnan, tukku- ja vähittäiskaupan sekä majoitus- ja ruokapalvelujen edistäminen

Strategiassa todetaan, että EU on maailman suurin maataloustuotteiden viejä ja tuoja. EU:n elintarvikesektorin vaikutus on merkittävä maailman elintarvikekaupan ekologiseen ja sosiaaliseen jalanjälkeen. Komission mielestä elintarviketeollisuuden tulee näyttää tietä kestävän ja terveellisen ruoan saatavuuden ja kohtuullisen hintatason edistämisessä ja strategiaan sisältyy aloitteita yritystoiminnan kestävyyttä koskevan ohjeistuksen lisäämiseksi. Lisäksi komissio aikoo valmistella **ravitsemusprofiilit**, joiden

avulla rajoitetaan rasvaisten, sokeristen ja suolaisten elintarvikkeiden markkinointia. Profiilien avulla edistetään myös tuotteiden uudelleenmuokkausta terveellisemmiksi elintarviketeollisuudessa.

Strategiaan sisältyy pyrkimys lisätä **kiertotalouteen** perustuvia liiketoimintamalleja ruokaketjussa ja komissio aikoo tukea esimerkiksi kestäviä ja ympäristöystävällisiä ratkaisuja **elintarvikepakkauksissa**. Lisäksi komissio aikoo mm. arvioida elintarvikepakkauksissa käytettäviä kontaktimateriaaleja koskevan lainsäädännön.

Komissio aikoo tarkistaa **kaupan pitämisen vaatimuksia** erityisesti niiden vaikutuksista ruokahävikin syntyyn. Kaupan pitämisen vaatimukset on määritelty yhteisestä markkinajärjestelystä annetussa asetuksessa ja ne koskevat tiettyjen elintarvikkeiden, mm. hedelmien ja vihannesten laatuvaatimuksia. Lisäksi komissio aikoo vahvistaa **maantieteellisten merkintöjen** lainsäädäntöä ja tarvittaessa ehdottaa niihin lisättäväksi myös kestävyyskriteereitä.

Kestävän ruoankulutuksen edistäminen ja terveelliseen ja kestävään ruokavalioon siirtymisen helpottaminen

Strategian mukaan nykyiset **ruoan kulutustottumukset** ovat kestämättömiä terveyden ja ympäristön näkökulmista. Kestävän kuluttamisen helpottamiseksi komissio aikoo ehdottaa yhdenmukaista pakkauksen etupuolella esitettävää ravintoarvomerkintää ja harkitsee alkuperämerkintöjen pakollisuuden laajentamista tiettyihin elintarvikkeisiin tai elintarvikeryhmiin. Lisäksi komissio tutkii mahdollisuuksia nk. vihreiden väittämien yhdenmukaistamiseen markkinoinnissa.

Kestävän ruoan **saatavuuden** parantamiseksi komissio edistää pakollisten vähimmäiskriteereiden asettamista kestäville julkisille ruokahankinnoille. Komissio aikoo myös arvioida koulujakelujärjestelmää, jotta se edistäisi paremmin kestävää kulutusta. Neuvostossa keskustellaan parhaillaan komission ehdotuksesta **arvonlisäverokannoiksi**, mikä mahdollistaisi verokantojen kohdennetumman käytön.

Ruokahävikin ja -jätteen vähentäminen

EU on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen tavoitteissa puolittamaan asukaskohtaisen ruokajätteen määrän vuoteen 2030 mennessä. Komissio aikoo ehdottaa **laillisesti sitovia tavoitteita** ruokahävikin vähentämiseksi vuonna 2023 ja arvioi myös EU:n säännökset **päivämäärämerkinnöistä** (”parasta ennen” ja ”viimeinen käyttöpäivä”).

Ruokapetosten torjunta elintarvikeketjussa

Ruokapetokset estävät kuluttajia tekemästä tietoon perustuvia valintoja ja heikentävät ruokajärjestelmän kestävyyttä. Komissio aikoo parantaa jäsenvaltioiden koordinaatiota ruokapetosten torjumiseksi ja aikoo ehdottaa mm. tiukempia maahantuonnin tarkastuksia.

Siirtymän mahdollistavat toimet

Tutkimus, innovaatiot, teknologia ja investoinnit

Tutkimus, innovaatiot, koulutus ja neuvonta ovat tärkeimpiä keinoja kestävän siirtymän vauhdittamiseksi. Komissio valmistelee Euroopan vihreään kehityksen ohjelmaan liittyvää tutkimushakua osana käynnissä olevaa **Horisontti 2020** –tutkimus- ja innovaatio-ohjelmaa. Hakuun on tarkoitus osoittaa 1 miljardia euroa. Yhtenä osana tätä

hakua on Pellolta pöytään –strategian aihealueiseen liittyvä innovaatiopainotteinen hakukokonaisuus. Haku on tarkoitus avata syyskuussa 2020.

Myös tulevassa EU:n tutkimuksen ja kehittämisen puiteohjelmassa, Horisontti Euroopassa, on erityisiä tutkimuskumppanuuksia, jotka liittyvät kestävään ruokajärjestelmään. Tällaisia ovat mm. agroekologisiin viljelykäytäntöihin liittyvä kumppanuus, jonka tarkoitus on edistää agroekologian laajempaa käyttöä ruoantuotannossa. Toinen aiheeseen liittyvä kumppanuus koskee turvallisia ja kestäviä elintarvikejärjestelmiä, jossa etsitään kestäviä innovaatioita mm. ravinnon tuotantoon ja kiertotalouteen.

Strategiassa mainitaan lisäksi maaseudun innovaatio-ohjelman **EIP-AGRI**:n vahvistaminen sekä **Euroopan aluekehitysrahasto** osana tiedon levittämisen, innovaatioiden ja yhteistyön tukemista.

Komissio pitää tärkeänä **nopean laajakaistayhteyden** levittämistä mm. täsmäviljelyn ja tekoälyn hyödyntämiseksi ja pyrkii takaamaan nopean laajakaistayhteyden kaikkialle EU:ssa vuoteen 2025 mennessä.

Strategian mukaan EU:n kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmä tulee edistämään kestäviä **investointeja** myös maataloudessa. Kestäviä ja digitaalista siirtymää edistäviä investointeja tulee komission mukaan edistää myös YMP:n kautta.

Neuvontapalvelut, tiedon- ja osaamisen jakaminen ja taidot

Alkutuottajat tarvitsevat **puolueetonta ja räätälöityä neuvontaa**. Komission mukaan jäsenvaltioiden tulee lisätä neuvontatukea maatalouden tieto- ja innovointijärjestelmien (**AKIS**) kautta vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio aikoo ehdottaa maatilojen kirjanpidon tietojärjestelmän (FADN) muuttamista **maatilojen kestävyyden tietojärjestelmäksi**, jonka kautta kerättäisiin myös Pellolta pöytään – ja biodiversiteettistrategioihin liittyvää tietoa.

Komissio aikoo lisäksi antaa neuvontaa elintarvikeketjun **pienille ja keskikokoisille yrityksille** kestävyyden lisäämiseksi.

Globaalin siirtymän edistäminen

EU aikoo ulkopolitiikan toimillaan kehittää nk. **vihreitä alliansseja** kestävien ruokajärjestelmien tukemiseksi ja edistää kestävää siirtymää eri globaaleilla yhteistyöfoorumeilla. Komissio nostaa erityisesti esiin **EU:n kauppapolitiikan**, jolla tulisi edistää kunnianhimoisia sitoumuksia mm. liittyen eläinten hyvinvointiin, kasvinsuojeluaineisiin ja mikrobilääkkeisiin.

EU:n biodiversiteettistrategia

Strategian pyrkimys on, että vuonna 2030 luonnon monimuotoisuus EU:ssa on toipumassa. Tämä on välitavoite matkalla kohti globaalia tavoitetta, jonka mukaan vuonna 2050 koko maailman ekosysteemit ovat ennallistettuja, kriisinkestäviä ja riittävästi suojeltuja. Komissio toteaa, että luonnon monimuotoisuus on kriisissä ja ihmiset tarvitsevat luontoa keskeisiin elämää ylläpitäviin toimintoihin. Monimuotoisuuden vahvistaminen tulee auttamaan EU:ta myös ehkäisemään koronaviruspandemian kaltaisia tulevia uhkia, tukemaan ruokaturvaa ja elpymään koronaviruspandemian jälkeisestä taloudellisesta kriisistä.

Tiedonanto jakautuu kolmeen alaotsikkoon, joissa keskitytään 1) suojelun ja ennallistamisen vahvistamiseen EU:ssa 2) siirtymän mahdollistaviin toimiin ja 3) kunnianhimoisen biodiversiteettityön edistämiseen globaalisti.

Luonnon suojelu ja ennallistaminen EU:ssa

Keskeisimpiä tavoitteita strategiassa on suojella 30 % EU:n maapinta-alasta sekä 30 % merialueista. Lisäksi kolmannes näistä suojelualoista on oltava tiukasti suojeltuja. Jäsenvaltiot asettavat uudet suojelualueet, mutta komissio tulee laatimaan suojelualueiden valintaa sekä hoitoa koskevia ohjeistuksia jäsenvaltioille. Kaikki vanhat metsät EU:ssa on suojeltava tiukasti ja merkittäviä alueita hiilirikkaista ekosysteemeistä, kuten turvemaista, tulisi saada tiukan suojelun piiriin. Myös suojelualueiden ulkopuoliset alueet ja kaupunkien viherryttäminen voivat olla osa suojelutoimia.

Komissio laatii vuonna 2021 EU:lle laillisesti sitovat luonnon ennallistamistavoitteet. Erityisesti tulisi ennallistaa ekosysteemejä, joilla on korkea hiilensidonta- ja varastointikyky tai joiden avulla voidaan hillitä tulevia ympäristökatastrofeja. Lisäksi kaikkien suojeltujen elinympäristöjen ja lajien tulee vuonna 2030 olla vähintään samassa tai paremmassa tilassa kuin aikaisemmin (no deterioration) ja 30 % elinympäristöistä ja lajeista tulee saavuttaa hyvä tila tai osoittaa vahvaa myönteistä kehitystä.

Maatalouden osalta biodiversiteettistrategia seuraa monilta osin Pellolta pöytään – strategian kirjauksia. Tavoitteet kasvinsuojeluaineisiin, ravinnepäästöihin ja lannoitteisiin sekä luomuviljelyyn liittyen ovat strategioissa samat. Jaettujen tavoitteiden lisäksi biodiversiteettistrategiassa asetetaan tavoite, jonka mukaan vähintään 10 % maatalousalasta on oltava korkean monimuotoisuuden maisemapiirteitä (ei-tuottavaa alaa). Lisäksi geneettisen monimuotoisuuden heikkeneminen on pysäytettävä ja perinteisten lajikkeiden ja rotujen käyttöä maataloudessa on edistettävä. Komission mukaan myös pölyttäjäkato on pysäytettävä ja EU:n pölyttäjäaloite tulee toimeenpanna täysimääräisesti. Komissio antoi tiedonannon EU:n pölyttäjäaloitteesta COM(2018) 395 final YMP:n asetusehdotuspaketin yhteydessä vuonna 2018.

Komission mukaan maaperän kunnon heikkenemisellä on merkittävät seuraukset ympäristölle ja taloudelle. Siksi on keskeistä lisätä toimia maaperän hedelmällisyyden suojelemiseksi, eroosion vähentämiseksi ja orgaanisen aineen lisäämiseksi. Näitä voidaan edistää mm. YMP:n kautta.

Komissio aikoo laatia ilman, maaperän ja vesien saasteiden poistamiseen tähtäävän toimintasuunnitelman (zero-pollution action plan), jonka pyrkimyksenä on vähentää myös maatalouden fosfori- ja typpipäästöjä. Lisäksi komissio laatii vuonna 2022 integroidun ravinteidenhallinnan toimintasuunnitelman.

Strategiaan sisältyy lisäksi tavoitteita tai toimenpiteitä seuraavilla sektoreilla: metsäsektori, energia, kalastus, vesiekosysteemit, kaupunkialueet ja vieraslajit.

Metsätaloudessa strategia nostaa esiin erityisesti tulevan EU:n metsästrategian. Strategiaan tulee sisältymään mm. tiekartta metsityksen lisäämiseksi. Tiekartan tavoitteena on istuttaa vähintään kolme miljardia uutta puuta EU:ssa vuoteen 2030 mennessä.

Siirtymän mahdollistavat toimet

Komissio aikoo laatia eurooppalaisen luonnon monimuotoisuuden hallintakehikon (governance framework), johon sisältyy mm. selkeä lista indikaattoreita. Komissio arvioi vuonna 2023 tarpeen laillisesti sitovalle hallintojärjestelylle. Komissio painottaa EU:n olemassa olevan, kattavan ympäristölainsäädännön toimeenpanoa strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yksityiselle sektorille komissio aikoo mm. laatia aloitteen kestävän yritysvastuun edistämiseksi.

Strategian mukaan komissio aikoo vahvistaa rahoituksen monimuotoisuusvaikutusten tarkastelua (biodiversity proofing). Komissio aikoo myös hyödyntää esimerkiksi kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmää (nk. taksonomia) varmistaakseen, että EU:n myöntämä rahoitus tukee luonnon monimuotoisuutta. Kokonaisuudessaan tulisi mobilisoida vähintään 20 miljardia euroa luonnon monimuotoisuuden tukemiseen julkisista ja yksityisistä lähteistä.

Komissio aikoo tukea monimuotoisuustyötä myös tutkimuksen ja innovaatioiden kautta mm. Horisontti Eurooppa -ohjelmassa.

Kunnianhimoisen biodiversiteettityön edistämiseen globaalisti

YK:n luonnon monimuotoisuutta koskeva osapuolisopimus ja sen myötä globaalit biodiversiteettitavoitteet vuoden 2020 jälkeiselle ajalle päivitetään tulevassa osapuolikokouksessa (COP15) vuonna 2021.

Komissio esittää, että globaalit sitoumukset sisältäisivät vähintään seuraavat tavoitteet:
- vuonna 2050 koko maailman ekosysteemit ovat ennallistettuja, kriisinkestäviä ja riittävästi suojeltuja
- globaalit tavoitteet vuodelle 2030 ovat linjassa strategiassa esitettyjen EU:n tavoitteiden kanssa
- selkeästi vahvempi toimeenpano-, seuranta- ja arviointiprosessi
- siirtymän mahdollistavia toimenpiteitä mm. rahoituksessa ja tutkimuksessa
- reilu ja tasapuolinen jako geneettisen monimuotoisuuden käytön hyödyistä
- tasavertaisuuden periaate ja osallistava päätöksenteko

Lisäksi luonnon monimuotoisuuden katoa ehkäiseviä sekä monimuotoisuutta tukevia toimia tulee edistää kansainvälisen valtameripolitiikan, kauppapolitiikan sekä kansainvälisten kumppanuuksien ja yhteistyön keinoin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä ovat komission tiedonannot.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Ei ole vielä tiedossa, miten Euroopan parlamentti aikoo käsitellä tiedonantoja.

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 3.6.2020 (Skype-kokous)

EU-ministerivaliokunta 3.-5.6.2020 (kirjallinen menettely)

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.6.2020 (kirjallinen menettely)

Tiedonannoista on valmisteilla E-kirjeet eduskunnalle.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kyseessä on komission tiedonannot, joihin ei sisälly lainsäädäntöehdotuksia.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan ja niihin otetaan kantaa tiedonantoihin sisältyvien aloitteiden ja lainsäädäntöehdotusten yhteydessä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komissio julkaisi strategioiden julkaisun yhteydessä komission työasiakirjan SWD(2020) 93 final, joka on analyysi YMP:n uudistuksen ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman yhtymäkohdista. Asiakirjassa eritellään, kuinka komission vuonna 2018 antama YMP:n uudistuksen asetusehdotuspaketti vastaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin.

Komissio toteaa asiakirjassa, että asetusehdotuksissa on potentiaalia vastata Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin, mutta komission asetusehdotusten keskeisimmät toimenpiteet tulee säilyttää YMP:n uudistuksen neuvottelujen edetessä ja asetuksia tulee tietyin osin vielä kehittää. Komissio nostaa erityisesti tarpeen säilyttää kunnianhimoinen ehdollisuuden kokonaisuus, pakolliset ekojärjestelmät ja II pilarin rahoituksen 30 % korvamerkitseminen ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin. Komissio näkee myös tärkeänä, että asetusehdotusten toimenpiteet tuottajien aseman parantamiseksi pysyvät asetusteksteissä.

Komissio näkee, että vähimmäisrahoitusosuuden varaaminen I pilarin rahoituksesta ekojärjestelmille voisi entisestään parantaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamista. Parannusta toisi myös listaus toimista, joita voitaisiin ekojärjestelmien puitteissa tukea. Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi ja mikrobilääkkeiden vähentämiseksi tarvittaisiin vielä tiettyjä muutoksia YMP:n strategiasuunnitelma-asetukseen.

Komissio toteaa työasiakirjassaan myös avustavansa parhaansa mukaan jäsenvaltioita, jotta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet voidaan integroida osaksi YMP:n strategiasuunnitelmia. Komissio lupaa lisätä YMP:n strategiasuunnitelmien hyväksyntäprosessin läpinäkyvyyttä ja antaa jäsenvaltioille suosituksia jokaisesta YMP:n erityistavoitteesta YMP:n strategiasuunnitelmien laatimiseen. Komissio tulee korostamaan suosituksissaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita.

Lisäksi komissio aikoo arvioida tarkkaan YMP:n strategiasuunnitelmien ehdotukset koskien tuotantoon sidottua tukea ja alakohtaisia ohjelmia, jotta ne olisivat linjassa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden kanssa. Komissio kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään alakohtaisia ohjelmia erityisesti hedelmien ja vihannesten kulutuksen edistämiseen tai ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja kriisinkestävyyden lisäämiseen.

Pellolta pöytään- ja biodiversiteettistrategioissa asetetut tavoitteet ja niiden todentaminen voivat vaikuttaa mm. tarpeeseen muuttaa jäsenvaltioiden valvonta- ja hallintojärjestelmää sekä vaikuttaa tietojärjestelmävelvoitteisiin ja –kustannuksiin ja mahdollisuuteen mm. käyttää pinta-alamonitorointia valvontavälineenä siinä kattavuudessa kuin aiemmin on EU-säädöksissä edellytetty tai katsottu kustannus-hyötynäkökohdista mahdolliseksi.

Asiakirjat

Komission tiedonannot ja niihin sisältyvät liitteet COM(2020) 381 final sekä COM(2020) 380 final

Komission työasiakirja SWD(2020) 93 final

Puheenjohtajamaa Kroatian tausta-asiakirja (WK 5496/2020 INIT)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Tuuli Orasmaa, MMM/RO/EUKA, tuuli.orasmaa@mmm.fi, p. 0295 162 056

Erityisasiantuntija Sanna-Helena Fallenius, MMM/RO/EUKA, sanna-helena.fallenius@mmm.fi, p. 0295 162 481

EUTORI-tunnus

EU/2020/0885, EU/2020/0954

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM